

Муратова О. В.

Горлівський інститут іноземних мов

Донбаського державного педагогічного університету

Радіонова Т. М.

Горлівський інститут іноземних мов

Донбаського державного педагогічного університету

СПЕЦИФІКА СЕМАНТИЧНОЇ НАПОВНЕНОСТІ КОМПАРАТИВЕМ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті проаналізовано специфіку змістової структури компаративем сучасної української мови, які й дотепер, постійно перебуваючи в полі зору дослідників, не знайшли вичерпного обґрунтування з огляду на складність і розмаїтість семантичної і формальної структури, неоднорідність семантико-синтаксичних зв'язків з іншими частинами речення. Розглядаючи структуру порівняльної конструкції, автори приймають загально визнану в україністиці модель, до якої входять такі компоненти: суб'єкт порівняння, об'єкт порівняння, основа порівняння і показник порівняльних відношень як засіб мовної репрезентації відповідної семантики, який забезпечує цілісність такої конструкції.

Наголошено, що компаративема має власний семантичний вимір, який формує відношення між суб'єктом і об'єктом порівняння. Характер цієї взаємодії позначається сполучниками, прийменниками, синсемантичними словами, морфологічними формами слів. Встановлено, що формальні чинники безпосередньо впливають на семантичні можливості компаративем. Вибудовується семантична ієрархія порівняльних структур за ступенем уподібнення чи розподібнення між суб'єктом і об'єктом. Проведений статистичний аналіз засвідчив, що ядром функціонально-семантичної категорії компаративності є конструкції уподібнювального типу, які у формальному плані є більш варіативними, ніж конструкції розподібнювального типу. Крім того, семантика першого типу часто ускладнюється додатковими семантичними відтінками: причини, мети, ступеня, міри.

Наголошено, що специфікою семантичного наповнення одиниць уподібнювального типу є контамінація кількох семантичних відтінків порівняння в одній структурі. Встановлено, що компаративема розподібнювального типу менш варіативні за формами вираження. Основне семантичне навантаження в таких структурах створюється прикметниками чи прислівниками у вищому ступені порівняння. Вибудовано ієрархію семантичних відтінків у конструкціях розподібнювального типу залежно від ступеня розподібнення між об'єктом і суб'єктом.

Аналіз особливостей семантичного наповнення порівняльних конструкцій уподібнювального і розподібнювального типів через заглиблення в семантико-синтаксичні відношення між суб'єктом і об'єктом порівняння засвідчив, що складні порівняльні конструкції, які творяться на основі злиття двох порівнянь протилежної семантики, становлять певну перспективу дослідження, оскільки не можуть бути залучені до жодного із семантичних класів порівнянь.

Ключові слова: *категорія порівняння, компаративема, порівняльна конструкція, суб'єкт порівняння, об'єкт порівняння, основа порівняння, показник компаративних відношень, семантико-синтаксичні відношення.*

Постановка проблеми. Складність і розмаїтість семантичної й формальної структури порівнянь, своєрідність смислових зв'язків з іншими частинами речення викликають суперечності в поглядах дослідників на семантичну природу і синтаксичну суть цих одиниць. І хоча вже існує певна традиція, розвиток нових підходів до аналізу компаративних конструкцій становить ґрунт

для подальшого дослідження їхньої природи, особливостей функціонування, поглибленого аналізу змістової структури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Порівняльні конструкції є одним із найбільш поширених мовних явищ, які відіграють важливу роль у мисленні людини, в її пізнавальній діяльності [4, с. 3]. Тому різноаспектне функціонування

порівнянь у мові було й залишається предметом дослідження багатьох мовознавців. Сучасні наукові розвідки концентруються навколо з'ясування специфіки порівняльних відношень (В. І. Кононенко, А. Ф. Прияткіна), визначення синтаксичної функції та пунктуаційних норм порівняння (І. К. Кучеренко, Д. Х. Баранник, Г. О. Козачук), встановлення його синтаксичних моделей (В. Г. Мараховська, О. Г. Межов, І. І. Судук та інших), дослідження функціонально-семантичного поля компаративності (О. А. Щепка), розгляду порівняння як засобу формування ідіостилю письменника (Л. В. Голух, П. А. Морозов), здійснення зіставного аналізу метафори й порівняння (Н. Д. Арутюнова, Н. С. Попова, М. В. Вовк, Д. Лакофф та інші). Втім, попри велику кількість праць, присвячених аналізу категорії порівняння, компаративні конструкції ще не знайшли досить повного опису й послідовного теоретичного обґрунтування.

Постановка завдання. Мета статті – проаналізувати особливості семантики порівняльних конструкцій сучасної української мови. Відповідно до мети необхідно розв'язати такі завдання: 1) здійснити опис семантики компаративем шляхом заглиблення в семантико-синтаксичні відношення між суб'єктом і об'єктом порівняння; 2) дослідити формальні чинники, які впливають на семантичне наповнення компаративних конструкцій.

Виклад основного матеріалу. Загалом тлумачення поняття «порівняння» можна подати в такому вигляді – акт думки, спрямований на встановлення схожості або відмінності між предметом та явищами навколишнього світу. Мовні конструкції, які реалізують цей пізнавальний акт, у мовознавстві послідовно трактують як порівняльні конструкції, компаративні структури або компаративеми. Формальна структура цих одиниць представлена такими компонентами: суб'єкт порівняння, об'єкт порівняння, основа порівняння і показник компаративних відношень. Суб'єкт порівняння – це предмет або явище, ознаки якого розкриваються шляхом порівняння з іншим предметом чи явищем. Об'єкт порівняння – предмет або явище, ознаки якого залучаються для характеристики суб'єкта порівняння. Наприклад: *А вишень, а груш солодких було як наїсися – цілий день живіт як бубон* (О. Довженко). У цьому реченні суб'єктом порівняння виступає іменник *живіт*, а об'єктом порівняння – іменник *бубон*. Під основою порівняння розуміють ознаку чи кілька ознак порівнювальних предметів або явищ, які становлять ґрунт для їх зіставлення, оскільки

притаманні як суб'єкту, так і об'єкту порівняння. Наприклад: *Як все-таки в юності довго тягнуться дні й місяці, а роки – безмежні, як море* (Ю. Цюпа). Тут основою порівняння є прикметник *безмежні*.

Специфічним складником компаративної структури виступає показник порівняльних відношень, який є засобом оформлення порівняльної семантики. Показник порівняння відіграє важливу роль, оскільки забезпечує цілісність моделі компаративеми, поєднуючи між собою суб'єкт і об'єкт порівняння. Функцію показника порівняння можуть виконувати сполучники, прийменники, синсемантичні слова, морфологічні форми слів тощо. Наприклад: *Думка блукала в п'їтїмї, немов сліпець у глухїм провулку* (Ю. Мушкетик); *З себе він був такий, що скидався і на фіна, і на молдаванина* (В. Діброва); *Він відкашлявся, попробував голос і, на манір казання, виголосив цілу промову* (П. Панч).

У сучасному мовознавстві всі компаративеми, відштовхуючись від особливостей семантико-синтаксичних відношень між суб'єктом і об'єктом порівняння, поділяються на конструкції уподібнювального і розподібнювального типів. Структури першого типу реалізують такий акт порівняння, у результаті якого суб'єкт і об'єкт уподібнюються між собою на основі наявності певних спільних рис, ознак. Компаративеми ж розподібнювального типу реалізують таке зіставлення двох предметів, істот чи явищ, яке демонструє їх відмінні ознаки, а іноді навіть протиставляє суб'єкт об'єктові. Порівняймо: *Ішла славна людина до хати, то й качка, хильцем-хильцем, супроводила її, немовби статечна господиня* (М. Стельмах); *У парк Марія прийшла раніше за свого моряка* (О. Гончар).

Статистичний аналіз, проведений на матеріалі 2000 компаративем, доводить, що ядром функціонально-семантичної категорії компаративності є конструкції уподібнювального типу, оскільки їхня кількість у мові досягає 88% від загальної кількості порівнянь, у той час як частотність вживання структур розподібнювального типу не перевищує межі 12%. Крім того, порівняльні конструкції уподібнювального типу більш варіативні у формальному плані, тому, очевидно, варто диференціювати їх залежно від ступеня уподібнення між суб'єктом і об'єктом.

Найбільший ступінь уподібнення передають компаративеми зі знахідним відмінком у порівняльному значенні, які завжди поєднують у собі семи уподібнення й перетворення, тобто образно

показують, що суб'єкт начебто перевтілюється в об'єкт порівняння, наприклад: *Од того видіння Шурчине серце в порожніх грудях скакнуло під горло, кумельгнулося кілька разів, а тоді зціпилося, стислося в маленькому грудку й зупинилося* (В. Шевчук). Подібний відтінок порівняння передають і структури з орудним порівняльним, наприклад: *Я підстрибую і м'ячем вилітаю із двору* (М. Стельмах). Дещо менший ступінь уподібнення простежується в конструкціях із прислівниками на *по-*, які виражають свого роду адвербіалізовану характеристику суб'єкта, наприклад: *[...] мати ще по-дівочому заклала волосся за вушко і стертим ножем шкребла карасів [...]* (Є. Пашковський). Далі в аналізованій семантичній ієрархії виступають структури із синсемантичними словами і прийменникові компаративами, які передають приблизно однаковий ступінь уподібнення між суб'єктом і об'єктом, наприклад: *Мене знайшов Котя, узяв на руки – я сам собі здався пір'їною – й поніс до хати* (Г. Тютюнник); *На переході, де під ногами лязкали соваючись містки, їх, як зливою, обсіпала завірюха, а зимний вітер продерся під одяг і застав сотника засичати на зразок паровоза* (П. Панч).

Суфіксальні компаративами виражають лише семантичний відтінок часткової подібності зіставлених явищ, предметів чи істот: *[...] циганкуватий Сава куйовдить кучері перед дзеркалом* (Є. Пашковський). Складні прикметники взагалі становлять периферію порівнянь уподібнювального типу, оскільки реалізують компаративні відношення лише на рівні певної частини суб'єкта, наприклад: *[...] а на тому місці знову стояли, кашляючи вогнем, його лебединошій гармати* (П. Панч).

Окреме місце серед порівнянь уподібнювального типу займають конструкції з порівняльними сполучниками й модально-порівняльними частками, які можуть виражати більший або менший ступінь уподібнення між суб'єктом і об'єктом залежно від їх структурного оформлення і лексико-семантичного наповнення. Традиційно сполучникові порівняння поділяють на вірогідні й невірогідні або реальні й ірреальні суто за їх формальною будовою, точніше за способом вираження показника порівняння, залучаючи до вірогідних реальних компаративем структури зі сполучником *як* та похідними від нього *прямо як*, *просто як*, *зовсім як* тощо, а до невірогідних (ірреальних) – конструкції з показниками *мов*, *немов*, *ніби*, *наче*, *буцім* тощо [5, с. 578; 6, с. 9].

Дані наших спостережень показують, що сполучники першої групи можуть вживатися пара-

лельно з показниками другої групи у певному контекстуальному оточенні. Пор. приклади, у яких, на наш погляд, ступінь вияву компаративної семантики однаковий: *Він, як ошпарений, перекинувши будку, вилетів з-під кону і не своїм голосом знову закричав: «Завіса! Завіса!»* (М. Стельмах); *Коли похолодало і перший льодок затягнув калюжки, я мчав до школи, наче ошпарений* (М. Стельмах). Звичайно, слід брати до уваги й індивідуальний авторський стиль. Статистичний аналіз мови творів різних письменників показує, що М. Стельмах і Ю. Цюпа, наприклад, віддають перевагу сполучникам *як* і *наче*, а Г. Тютюнник і В. Шевчук частіше вживають показники *як* і *ніби*.

Враховуючи сказане, пропонуємо диференціювати компаративами на реальні та ірреальні виключно за їх семантикою і відношенням до дійсності. При такому підході до вірогідних компаративем, тобто до конструкцій із реально-порівняльною семантикою, варто відносити порівняння, які ґрунтуються на реальних фактах дійсності, їх логічному зіставленні, наприклад: *Як і всі жінки, вона вважала, що чоловік міг би робити й більше для дому: до дверей рук докласти, балкон спорядити* (Ю. Цюпа). Особливе місце серед утворень цього типу займають структури, які реалізують порівняння з об'єктом, що виступає еталоном для зіставлення, наприклад: *Вода як вода* (В. Діброва); *Нічого особливого не побачив: місяць як місяць [...]* (В. Шевчук).

До невірогідних структур, тобто до конструкцій з ірреально-порівняльним змістом, слід залучати образні порівняння, які ґрунтуються на уявних, метафоризованих фактах, причому показниками порівняльних відношень у таких структурах можуть виступати різні частки і сполучники, у тому числі сполучник *як* і похідні від нього сполучникові утворення *прямо як*, *просто як* тощо, які, щоправда, реалізують вищий ступінь уподібнення, ніж інші сполучники і частки. Наприклад: *Часом, коли сонце добре припече, він аж синів увесь від кашлю і ревів, як вовк чи лев, хапаючись обома руками за штани, де була та грижа, і закарлючуючи догори ноги, зовсім як маленький* (О. Довженко).

Порівняльні конструкції уподібнювального типу можуть ускладнюватися додатковими семантичними відтінками: а) причини, наприклад: *Ксана раптом дрібно, як від лоскоту, засміялася [...]* (О. Гончар); б) мети, наприклад: *І, ніби на відповідь товаришеві, кинулись робітники-арсенальці на контрреволюцію, в контратаку, в багнети!* (О. Довженко); в) ступеня або міри,

наприклад: *Вода тиха, небо зоряне, і так мені хороше плисти за водою, так легко, немов не пливу, а лину в синьому просторі* (О. Довженко).

Специфічним семантичним наповненням компаративем може виступати контамінація кількох семантичних відтінків порівняння в одній структурі. Здебільшого подвійне семантичне навантаження передається об'єктом порівняння у тих випадках, коли основа порівняння має ускладнену будову, наприклад: *Навряд чи десь по інших країнах співають так гарно й голосисто, як у нас на Україні* (О. Довженко). У цьому реченні основа порівняння складається з двох слів гарно й голосисто, що зумовлює семантичне ускладнення компаративної конструкції: *співають гарно, як у нас на Україні; співають голосисто, як у нас на Україні*.

Досліджуваний матеріал дає цікаві приклади функціонування структур компаративної семантики з двома суб'єктами, один із яких одночасно є й об'єктом порівняння. Це трапляється у конструкціях з імпліцитним показником компаративних відношень, наприклад: *Проти сонця іржава курява з церкви нагадувала остюкувату пилюку за волокушею [...]* (Є. Пашковський). У цьому реченні наявна складна, «злита» порівняльна конструкція, яка утворилася внаслідок згортання двох простих: *курява нагадувала пилюку; пилюка була остюкуватою* (тобто нагадувала остюки). Такі утворення необхідно відрізнити від парного вживання компаративних конструкцій, при якому дві структури просто стоять у реченні поряд, наприклад: *Вони [папери] лежали довкола сотника рябими латками, мов картатий килим* (П. Панч). При парному вживанні дві конструкції стосуються одного суб'єкта порівняння: *вони лежали рябими латками; вони лежали, мов картатий килим*.

Компаративеми розподібнювального типу менш варіативні за формами вираження. Основну роль у витворенні розподібнювальних порівнянь відіграють структури з компаративами, тобто з прикметниками чи прислівниками у вищому ступені порівняння, наприклад: *Але я зараз живу із дівчиною, яка вдвічі молодша за мене* (В. Діброва). Особливість таких конструкцій у тому, що вони реалізують акт порівняння не за схожістю, а за відмінністю двох об'єктів, за ступенем властивої для них якості. Цей факт зумовлює специфічну рису розподібнювальних порівнянь: вони досить часто вказують на кількісні відношення, наприклад: *Ну, а власні сили, на які мусили б спиратися, більше думають про федерацію з Росією, ніж про війну з Москвою* (П. Панч). Однак не рідше аналізовані структури слугують для передачі якісних і темпо-

ральних відношень, наприклад: *Тобто, подумав я, з погляду Природи, падалиця, мабуть, є набагато ціннішою, ніж те, що сяє на прилавках усіх їхніх супермаркетів!* (В. Діброва); *Вовик-капітан мовби розгадав потаємні дівочі думи: прибув на маяк позачерговим рейсом, раніше, ніж Марія сподівалася* (О. Гончар).

Основне семантичне навантаження у структурах із компаративами створюється саме формою вищого ступеня порівняння, яка передає ступінь ознаки, що неоднаковою мірою властива різним предметам, явищам чи істотам, які становлять собою суб'єкт і об'єкт порівняння. Саме невідповідність міри вияву певної ознаки виступає основою для зіставлення і подальшого розподібнення суб'єкта і об'єкта.

На відміну від порівнянь уподібнювального характеру, конструкції з компаративами завжди передають «реально-модальні відношення» [3, с. 71]. Реальні, оскільки розподібнювальні порівняння базуються на логічному зіставленні фактів, модальні – за характером, бо структури розподібнювального типу передають кількісну чи якісну оцінку суб'єкта і об'єкта в процесі їх порівняння.

Видається можливим диференціювати конструкції з компаративами залежно від ступеня розподібнення між суб'єктом і об'єктом. Найменш контрастне розподібнення реалізується безприйменниковими компаративеми у формі родового відмінка, наприклад: *[...] довшя неба й глибша ріки дівоча пам'ять облітала колгоспний сад [...]* (Є. Пашковський). Більшою мірою підкреслюють розподібнення прийменникові конструкції, зокрема структури з прийменниками *за та від (од)* (останній навіть вносить додатковий відтінок відмінності), наприклад: *Дорогою мати не минала жодної з крамниць, тому й була вдома на півгодини пізніше за батька* (В. Діброва); *Нікарх старший від Феогена на кілька весен, у свій перший бойовий похід Феоген ішов під рукою лохага Нікарха* (Ю. Мушкетик).

Серед прийменникових компаративем особливою контрастністю розподібнення (з відтінком протиставлення) вирізняються структури із прийменником *проти*, наприклад: *Ти був вище проти всіх на цілу голову*. Найвищий ступінь розподібнення між суб'єктом і об'єктом реалізують сполучникові компаративеми, у яких навіть синтаксичне і пунктуаційне оформлення слугує засобом підкреслення протиставлення двох предметів, істот чи явищ, наприклад: *Його лисина, ще розкішніша, аніж у завідуючого відділом, ювілейно саяла, а очі сито мружились* (А. Дімаров).

Особливого видільного відтінку набувають конструкції із запереченням у головній частині, наприклад: *Щоправда, бачити Вовика на відстані для Марії, здається, було не менш принагідним, аніж зблизька* (О. Гончар).

У мові функціонують й інші компаративеми, які виділяються підсиленою виразністю, зокрема ті, що мають в основній частині комбінацію часток *чи не*, однак у цьому випадку, на відміну від попереднього, необхідно мати на увазі, що заперечне значення частки *не* нейтралізується часткою *чи* і загальне значення компаративної конструкції не змінюється за умови вилучення обох часток. Таким чином, сполучення часток *чи не* виступає засобом експресивного увиразнення й емоційного забарвлення структури, наприклад: *Гордість скалічила його душу чи не більше, ніж багатство*.

Серед порівнянь із компаративами уваги заслуговують конструкції, які реалізують суперлативне значення, наприклад: *Повернулася палаючим лицем до свого капітана, і він їй здався тепер ріднішим за усіх на світі* (О. Гончар). Наведена конструкція фактично має суперлативну семантику: *він їй здався тепер найріднішим*. Однак, на відміну від конструкцій із суперлативами, подібні порівняння мають чітко окреслену структуру і містять експліцитно виражений об'єкт порівняння, що й дає, на наш погляд, підстави залучати такі сполуки до порівняльних одиниць.

Окрім структур із компаративами, до порівняльних конструкцій розподібноувального типу належать компаративеми із синсемантичним словом *відмінний (одмінний) від (од)*, наприклад: *[...] вона помітила парубка у штормівці з піднятим каптуром, на взір дорослішого від своїх двадцяти літ, погляд меткий, проте одмінний від ласого примружу циганкуватих зайд [...]* (Є. Пашков-

ський). Подібні конструкції передають вищий ступінь розподібнення, ніж структури з компаративами, оскільки виражають власне протиставлення суб'єкта об'єктові без відтінку зіставлення за якоюсь певною ознакою.

До порівнянь розподібноувального типу варто відносити і структури, які традиційно реалізують компаративні відношення уподібнення, однак за умови введення до їх структури частки *не* або заперечних займенників переходять до класу розподібноувальних компаративем. Серед цих утворень розрізняють сполучникові порівняння і конструкції із синсемантичними словами. Наприклад: *Колгоспна земля квітне як ніколи* (О. Довженко); *Леґ-Отаманів навіть і в темноті побачив, що вона [листівка] не схожа була на рекламу маргарину* (П. Панч). Такі конструкції, на нашу думку, виражають найвищий ступінь розподібнення серед усіх порівнянь розподібноувального типу, оскільки передають повне протиставлення суб'єкта порівняння об'єктові, а не просто їхню відмінність.

Висновки і пропозиції. Характеризуючи порівняльні конструкції уподібноувального і розподібноувального типів, необхідно згадати про складні порівняльні утворення, які функціонують у сучасній українській мові. Маються на увазі структури, що творяться на основі злиття двох порівнянь, одне з яких має уподібноувальну семантику, а друге – розподібноувальну, наприклад: *Однак пояснення це було схоже дужче на брехню, аніж на правду* (Г. Тютюнник). Такі компаративеми викликають особливий інтерес, бо становлять проблему в плані залучення їх до одного із семантичних класів порівнянь, а отже, створюють певну перспективу подальшого дослідження семантичного аспекту порівняльних конструкцій.

Список літератури:

1. Грипас О. Ю. Аспекти дослідження функціонально-семантичної категорії порівняння. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови* : Зб. наук. праць. К. : НПУ, 2010. Вип. 6. Кн. 2. С. 98–101.
2. Грипас О. Ю. До питання про термінологічний апарат для позначення компонентів структури компаративем. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови* : Зб. наук. праць. К. : НПУ, 2011. Вип. 8. С. 296–299.
3. Кононенко В. И. Системно-семантические связи в синтаксисе русского и украинского языков. Київ : Вища шк., 1976. 207 с.
4. Кучеренко І. К. Порівняльні конструкції мови у світлі граматики. Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1959. 105 с.
5. Слинько І. І. та ін. Синтаксис сучасної української мови: проблемні питання. Київ : Вища шк., 1994. 670 с.
6. Шаповалова Н. П. Функціонально-семантичний статус порівняльних конструкцій у сучасній українській мові : автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.01. Дніпропетровськ, 1998. 16 с.

Muratova O. V., Radionova T. M. PECULIARITIES OF THE SEMANTIC CONTENT OF COMPARATIVEMES IN THE MODERN UKRAINIAN LANGUAGE

The article discloses the specifics of the content structure of comparativemes in the modern Ukrainian language, which still, although constantly in researchers' sights, have not been defined comprehensively due to different approaches to studying comparisons, the terminological instability, as well as the complexity and diversity of the semantic and formal structures. Considering the structure of a comparative construction, the author uses the model that is generally accepted in Ukrainian studies, which includes the following components: the subject of comparison, the object of comparison, the basis of comparison and the marker of comparative relations as a means of linguistic representation of relevant semantics to ensure the integrity of the structure.

It is specified that a comparative construction has its own semantic dimension that forms the relationship between the subject and the object of comparison. The nature of this interaction is specified by conjunctions, prepositions, synsemantic words, morphological forms of words and so on. It has been determined that formal factors directly affect the semantic possibilities of comparativemes. A semantic hierarchy of comparative structures is built according to the degree of similarity or distinction between the subject and the object.

The conducted statistical analysis has shown that the core of the functional-semantic category of comparability is represented by constructions of the assimilative type, which are formally more variable than the constructions of the dissimilative type. In addition, the semantics of the first type are often complicated by additional semantic shades, such as of cause, purpose, degree or measure, etc. It is emphasized that the specificity of the semantic content of units of the assimilative type is the contamination of several semantic shades of comparison in one structure.

Comparativemes of the dissimilative type have been proved to be less diverse in the forms of expression. The main semantic load in such structures is created by adjectives or adverbs in the comparative degree. The study was performed by analysing the peculiarities of the semantic content of comparative constructions of assimilative and dissimilative types through immersion in semantic and syntactic relations between the subject and the object of comparison, which has shown that complex comparative constructions on the basis of merging two comparisons of opposite semantics require further research as they cannot be referred to any of the semantic classes of comparisons.

Key words: *category of comparison, comparativeme, comparative construction, subject of comparison, object of comparison, basis of comparison, marker of comparative relations, semantic relations.*